

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > בלבבי-ב 010 בירור מהות צורת החיים עם הקבה

בלבבי-ב 010 בירור מהות צורת החיים עם הקבה

הכרת הבורא - עבודה לשנים רבות

כפי שביארנו, לאחר שזכה אדם ונפשו מרגשת באמת שיש רבש"ע, והוא מקבל חיות מנקודת האמונה - העבודה לאחר מכן היא, להתחיל לנסות להכיר בהכרה ברורה, בהכרת הלב של תפיסת המציאות, שהקב"ה נמצא לידו.

עבודה זו היא עבודה של כמה שנים, כפשוטו. ובאמת, ה'מסילת ישרים' (פרק יט), בבירור מידת יראת חטא, כבר עמד על כך, שדבר זה, שהנפש תכיר שהקב"ה נמצא ליד האדם, "הוא היותר קשה שיצטייר בלב האדם ציור אמיתי, יען אין החוש עוזר לזה כלל". חושי האדם מבחינים במציאות גשמית, אך אין בכוחם להבחין בבורא העולם. הכח היחיד באדם שחש זאת, הוא נקודת האלוקות שנמצאת בנפשו.

כי כל דבר כדי לחוש אותו צריך את הכלים מאותו מין: את הגשמיות חשים על ידי חושי הגוף, ואת האלוקות חשים רק עם כח האלוקות שנמצא בכל אחד ואחד. "נשמה שנתת בי טהורה היא", היא ה"חלק אלו-ק ממעל", רק היא יכולה לחוש את הבורא עולם אשר אינו בעל גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף. לכן, כל זמן שאדם לא הצליח לעורר בנפשו את נקודת האלוקות, את "הנשמה" הקדושה, ולו במידת מה, בהכרח שלא יוכל להרגיש שהקב"ה נמצא כאן עימו במחיצתו!

עיקר העבודה בנקודה זו היא לצאת מעולם הגשמיות, ולהתחיל להכנס לעולם של רוחניות, לא רק ידיעה של רוחניות. כי גם כשאדם לומד תורה ומקיים מצוות, הוא מתעסק אמנם ביסודות אלוקיים, אבל אין הכרח שמדרגת הנפש שלו, שהכח המתעסק בנפש יהיה פנוי. הוא יכול ללמוד את התורה עם השכל הגשמי ולקיים את המצוות עם ידיו גשמיות. אין הכרח שהוא עצמו מקיים מצוות ונשמתו נמצאת בגילוי!

כדי להגיע להרגשה של מציאות, להרגיש ולהכיר את הרבש"ע, אי אפשר לעשות זאת בחלקי הגוף. בהכרח שהאדם יגיע קודם לנשמתו. לכן, קשה מאוד להרגיש זאת כיון שהדרך אל הנשמה ארוכה היא עד מאוד, וגם כשהנשמה מעט מתגלית, אם אדם חוזר ומתעסק עם החומר, היא שוב נעלמת. ואף אם קנה את המדרגה, על אלו ועל דומיהם אמרו חז"ל: "קשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז, ונוחין לאבדן ככלי זכוכית" (חגיגה טו ע"א).

זו אינה נקודה שאדם קנה אותה והיא נמצאת אצלו. זוהי בחינה של "רצוא ושוב". בתחילה אדם מרגיש לרגע, אחרי כן נעלמת ההרגשה למשך שבוע ושוב חוזרת, וכו'. כי חיבור הנשמה עם הגוף זו בחינה של "מפליא לעשות" - דבר פלא (כמבואר בטור אוה"ח סי' ו, עי"ש), שכן בעצם אלו שני יסודות הסותרים זה את זה. כשם שמים ואש אינם יכולים להתחבר זה עם זה עפ"י חוקי הטבע, גם הגוף והנשמה אינם יכולים להתחבר עפ"י חוקי הטבע, ולולי שהקב"ה מחבר ביניהם בכל עת ובכל שעה, היה האדם מת!

והנה צורת החיבור הרגילה בין הנשמה והגוף היא, שאמנם הנשמה נמצאת בתוך הגוף, אבל היא נעלמת בתוכו, וממילא אי אפשר להרגיש את הרבש"ע. כדי שיוכל האדם להרגיש את הרבש"ע, עליו לעמול שגם הנשמה תהיה

בגלוי וגם הגוף בגילוי, וזהו פלא יותר גדול מהפלא שכבר קיים בעצם החיבור שבין הנשמה והגוף!

אמנם, ברגע שאדם חוזר לעסוק בעסקי הגוף, ועוד יותר, אם **מחשבתו** עסוקה בעסקי הגוף וממילא נשכח ממנו הגילוי של הנשמה, ואפילו לרגע קט - כדי לעורר בחזרה את הדבר נדרשת ממנו עבודה רבה וקשה!

משל למה הדבר דומה? בכיריים של הגז שאנו מכירים, ישנן כמה דרגות בחוזק הלהבה. אם אדם מדליק את הלהבה על הנקודה הגבוהה ביותר, ואחרי חצי שעה משנה את דרגת האש ומנמיך אותה, אם ירצה כעת להחזיר את הלהבה למצבה הראשון, שתהיה בתוקפה, די בסיבוב קל של הכפתור והדבר כבר מתבצע. כל זאת למה? כיון שהאש עדיין לא כבתה, היא עדיין דולקת, אלא שהיה שינוי בתוקף האש, ממילא ההעלאה וההורדה יחסית קלה. אבל אם כיבה האדם את הלהבה לגמרי, כדי להדליקה שוב עליו להביא גפרורים וליצור אש חדשה.

כך גם לענייננו: בתחילת העבודה, אם אדם משיח דעתו אפילו לרגע, ה"אש" נכבית, והוא נצרך לעורר מחדש את כח הנשמה.

לאחר שאדם זוכה ומתקיימת בו בחינה של "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" על המזבח הפנימי, "בלבבי משכן אבנה", והאדם בונה את המזבח בלבבו בצורת "אש תמיד תוקד", הריהו נמצא במצב של עליות וירידות בענין הרגשת הנשמה. אבל בתחילה מצבו הוא: "קשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז, ונוחין לאבדן ככלי זכוכית!"

לכן, צריך אדם לדעת שנקודה זו - ההכרה בבורא - היא מהנקודות היסודיות בחיים. לאחר מכן צריכים להגיע לקרבה, אבל הנקודה הזו היא הכרחית! אם אין הכרה בבורא, ממילא אין קירבה! יש צורך לעמול על נקודה זו מספר שנים, אבל יש לעשות זאת בצורה אמיתית, מתונה ומיושבת.

צדיקים לאורך כל הדורות חיו עם הרבש"ע

ננסה לתת כיוון כללי להבנת הדברים.

אדם מתעורר בבוקר. הוא קם על רגליו ואומר: "מודה אני לפניך וכו'". עם מי הוא מדבר? עם הרבש"ע. כשאדם עובד על הנקודה הנ"ל, עליו להתחיל מנקודה פשוטה יותר. לפני שהוא אומר "מודה אני", הרי אם אומרים "מודה אני" סימן שיש כבר למי להודות, ואם יש למי להודות היכן נמצא זה שמודים לו?

המחשבה הראשונה שעמה צריך אדם להתחיל את יומו במדרגה שעליה אנו מדברים היא: מיד כשהוא מתעורר לפנות אל הרבש"ע ולומר לו: "אני לא לבד, אתה נמצא יחד אתי, אתה הערת אותי", ואז יאמר: "מודה אני לפניך". אבל הנקודה הראשונה עליה הוא מבסס את נקודת הקימה שלו ליום חדש צריכה להיות: "רבוננו של עולם, לא התעוררתי לעולם שבו אהיה בודד, התעוררתי לעולם שיש לי 'צוותא'. הצוותא שלי היא אתה יתברך!"

ודאי שלוקח זמן עד שמצליחים להגיע למצב שזו תהיה המחשבה הראשונה שעולה בראש כשקמים בבוקר. בתחילה אדם שוכח, אחרי כן נזכר אחרי שעתים. לאט לאט הוא נזכר, עד שהוא קונה זאת כהרגל. עבודה זו יכולה לקחת שבוע, ועוד שבוע, עד חודש ועוד חודש, עד שבסופו של דבר יזכה שנקודת הראשית של היום שלו תהיה שהוא חי עם רבש"ע.

ואין הכוונה שהוא מרגיש בפועל שהקב"ה כבר נמצא כאן, אלא כמו שהארכנו לבאר לעיל שיש לו אמונה ברורה שהקב"ה נמצא כאן! בין אם הוא מרגיש ובין אם אינו מרגיש, אבל הוא מאמין באמונה שלמה שהקב"ה נמצא כאן.

משל למה הדבר הדומה: בשנים האחרונות הומצא מכשיר הנקרא "פלאפון". נתאר לעצמנו שמגיע לכאן אדם מארץ רחוקה ששמעו של מכשיר זה עדיין לא הגיע, והוא שואל את אחד המקומיים היכן יש כאן טלפון ציבורי, כדי שיוכל להתקשר למכר שלו בארץ, אליו הוא צריך להגיע.

עונה לו המקומי: "אל תטרח, הטלפון הציבורי רחוק מכאן", והוא מוציא מכיסו קופסא קטנה ואומר לו: "בבקשה".

"מה זה?" שואל האורח בתמיהה, והלה מסביר לו: "זהו פלאפון! מכשיר טלפון נייד, ללא חוטים שניתן לשוחח דרכו עם אחר הנמצא במרחק גדול".

מביט עליו התייר במבט ספקני ותוהה לעצמו: האם אכן המציאו דבר חדש, או שמא נתקלתי באדם שדעתו אינה מיושבת עליו... הוא אומר לו: "סליחה, תודה!" וממשיך בדרכו.

הוא פונה לאדם שני ושלישי, ואצל כולם התגובה דומה: ישנו מכשיר פלא שניתן לדבר דרכו, כמו טלפון!

נו, חושב הוא לעצמו, אם שלשה אנשים אומרים את אותו הדבר, כנראה שאני הוא זה שעדיין לא שמעתי על הפלא החדש, אך באמת ניתן לדבר עם מכשיר כזה. הוא לוקח את המכשיר ביד, מחייג ומתחיל לדבר.

והנה במצב זה, ההרגשה שעיימה הוא צריך להתחיל לדבר אינה: "אולי שומעים, אולי לא שומעים". אם היה לוקח את המכשיר מהאדם הראשון, והיה מנסה לדבר כשהוא עדיין מסופק האם המכשיר הזה באמת קולט ואפשר לדבר דרכו, או לא - אז תחושתו היתה תחושת ספק. אבל אם שלשה בני אדם אומרים לו כך, ולא עוד אלא שהוא רואה עשרות עוברים ושבים משוחחים עם מכשיר זה - הריהו מבין בהבנה ברורה: "עד היום לא ידעתי, כעת אני יודע", וגם כשהוא מדבר עם מכרו הנמצא במרחק של 1000 ק"מ ממנו, יש לו הרגשה ברורה בנפש שהלה שומע אותו.

כל זאת למה?

כי אע"פ שהוא עצמו מעולם לא ניסה לשוחח במכשיר מופלא זה, אך מאחר והוא רואה שכולם חיים כך, הוא מבין שזוהי המציאות!

ילד גדל בביתו ורואה את הוריו משוחחים בטלפון. לאט לאט הוא מבין שמדברים כאן ושומעים שם, וידיעה זו נקבעת במחשבתו לעולם.

עד כאן המשל, ועתה נתבונן בנמשל. הן לא אחד ולא שניים, חיו מתוך הרגשה שהקב"ה נמצא עמם ממש. מהנביאים הקדושים אשר שוחחו עם הרבש"ע "כדבר איש אל רעהו", דרך החכמים שבכל דור ודור, אנו מוצאים אלפי אנשים שהתנהגו בצורה כזו, וזו היתה צורת התקשורת שלהם עם הרבש"ע.

כשאדם מתבונן על הדברים מנקודת מבט כזו, אם אינו רואה את עצמו כיוצא דופן שמתחיל לדבר, אלא כהמשך לאלפי צדיקים במשך הדורות שיצרו קשר חי עם הרבש"ע - הוא יוכל לדבר עם הרבש"ע כמו שהוא מחזיק טלפון ביד ומשוחח דרכו עם אדם הנמצא אי שם במרחק מאות ואלפי קילומטרים.

ודאי שזוהי עבודה עצומה: עוד פעם להתבונן בדברים, עוד פעם לחוש אותם. עוד פעם להתבונן, ועוד פעם לחוש. אבל העיקר לא להתייאש! לנסות עוד פעם ועוד פעם ולהיות בטוח שהקב"ה נמצא כאן והוא שומע!

הרי בספה"ק מובא כלל, ש"הכל נגרר אחר הראש". אם אדם לוקח נקודה זו של ההכרה בכך שהקב"ה נמצא לידו, ומתחיל עימה את ראשית היום שלו, זהו מפתח לכל היום לחיות עם הרגשה זו בהכרה.

אדם קם, נוטל ידיים ויוצא לבית-הכנסת. בדרך חושב הוא לעצמו: "אני הולך לבד, או שאני הולך עם מישהו?" ואז הוא פונה לרבש"ע ואומר לו: "אני יודע שאני לא לבד, אני יודע שאתה נמצא אתי". הוא מגיע לביהכ"נ, ואם הוא זוכה להיות הראשון מבין עשרה ראשונים בבית-הכנסת [שזוהי מעלה גדולה ביותר], הוא אומר לקב"ה: "אני נמצא בבית-כנסת לבד, או שאתה נמצא אתי?" וכו'. וכך הוא חוזר ומשנן את הנקודה הזו פעם ועוד פעם, בלי להרפות, עד שזוכה והוא "חי" כל הזמן בהרגשה שהקב"ה נמצא אתו.

המקרים והדוגמאות רבים הם, כל אחד לפי צורת יומו ומציאותו, אבל המכנה המשותף לכולם אחד הוא: שלא תעבור על אדם חצי שעה [ובהמשך אף פחות מכך] שבה הוא לא נזכר ואומר לקב"ה: "אני לא נמצא כאן לבד, אתה אתי!!!"

מטרתה האמיתית של תחושת הבדידות

להיכן צריך הדבר להוביל את האדם, ומהו המודד באופן כללי שאדם קנה את המדרגה הזו?

נאמר בפסוק: "לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב, יח). כך היא צורת יצירת האדם, שהיותו בודד אינה טובה עבורו! לכל אדם יש צורך נפשי פנימי להתחבר למשהו. אין אדם שלא עוברים עליו רגעים [ויש אנשים שמדובר אצלם בתקופות ארוכות], שבהם אפילו אם הם נמצאים עם חברת אנשים, עם בני הבית כל אחד לפי ענינו, אפילו סובבים ומקיפים אותו אנשים מכל עבר, אבל ההרגשה הפנימית היא הרגשה של בדידות. אין אדם שנקודה זו אינה מגיעה לנפש שלו, אלא שהמדרגות משתנות: יש כאלו שהדבר קורה אצלם לעתים רחוקות, וישנם אנשים מסכנים שזוהי כל צורת החיים שלהם, אבל הנקודה קיימת אצל כולנו.

נצייר לעצמנו אדם הנמצא בביתו בשעת לילה מאוחרת. אין אף אחד בבית, הוא חש בדידות. מה הוא עושה? מיד מנסה להתקשר למישהו. קשה לשהות לבד, "לא טוב היות האדם לבדו".

אבל הצוותא האמיתית של האדם הוא הרבש"ע! כל פעם שמתעוררת באדם הרגשה של בדידות, עליו להכיר באמת הזו. נכון, לא תמיד יוכל לקיימה הלכה למעשה, אך ראשית כל יש להגיע להכרה אמיתית זו, וכשהוא נמצא לבד בבית וחש תחושת בדידות, לא ירוץ מיד לטלפון לדבר, אלא יעמוד ויתבונן: למה הקב"ה יצר בי רגש זה של בדידות? לשם מה הביא אותי הקב"ה כעת להרגשה של בדידות?

ואחרי ההתבוננות יבין, שהבדידות היא הכלי שמביא את האדם להכרה שאי אפשר לחיות כאן לבד, והמילוי של הבדידות אינו כמו שנראה כלפי חוץ אצל בני-אדם, אלא הקב"ה רוצה להביאו אל הנקודה האמיתית, שהוא לא ירגיש כאן בודד. כיצד? - ע"י שיתחבר לרבש"ע!

כשהאדם יושב בביתו ומרגיש שהוא בודד, ראשית עליו לזכור את הנקודה הראשונה, שבדידות זו נובעת מחוסר הרגשת הנפש שהקב"ה נמצא כאן.

עליו להתיישב ולומר לעצמו: אני יודע את האמת שהקב"ה הביאני למצב של בדידות כדי שאתחבר עם בוראי. אני גם יודע שזאת עדיין אינה המדרגה שלי, אני עדיין לא מסוגל לעשות זאת, אך לשם הקב"ה רוצה להביא אותי. הוא לא נותן לי לשכוח את הנקודה אמיתית. לכן הוא ית' מעורר בי בכל פעם ופעם את תחושת הבדידות, כדי שאתעורר ואזכור שמילוי הבדידות הוא אצל הרבש"ע.

ידועים דברי חז"ל עה"פ "ויוותר יעקב לבדו" (בראשית לב, כה), שהוא בבחינת "ונשגב ה' לבדו", כלומר ה"לבדו" של יעקב אבינו מצטרף כביכול ל"לבדו" של הקב"ה, בבחינת "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב". ה"לבדד" של היהודי צריך להתחבר ל"לבדו" של הבורא, ואז יש כאן צוותא אמיתית.

אם אדם נותן לרגשות הבדידות שלו לחלוף, ומנסה לצאת מהם ע"י התחברות לבני אדם, בלי התבוננות קודם מהי הסיבה של הבדידות - הרי החטיא את המטרה שלשמה הביאו הקב"ה למצב זה. הקב"ה נותן לאדם מתנה בידיים, ומזכיר לו: דע לך יהודי, שהסיבה שאתה מרגיש בודד, כי אינך מרגיש אותי כביכול. כשתרגיש אותי, כשתרגיש את רבש"ע באמת, לא תרגיש בודד בעולם!

כל נקודה כזאת של בדידות צריכה להקנות עוד הכרה בנפש שהבדידות מטרתה להביא את האדם להרגיש את בורא עולם, שהמילוי של הבדידות היא אצלו יתברך. אפילו אם רוצה הוא להפיג את הבדידות בצורות אחרות, אך קודם לכן שיעצור את עצמו ויאמר לרבש"ע: "אני יודע באמת למה נתת לי בדידות, אני יודע באמת מהי צורת מילוי הבדידות. הבדידות הזאת באה כדי שאתחבר אליך! אלא שעדיין לא זכיתי לך. רבש"ע, עזור לי שנפשי לא תרגיש בודדת, ואם יגיע רגע של בדידות, שהמילוי יהיה אצלך".

כך צריך האדם להאריך לפי כוחו, ורק אחרי כן ללכת ולהתקשר לאנשים אחרים מכח הכרה שהוא עדיין לא בעל מדרגה.

איך ידע האדם שכבר קנה את המדרגה?

כשיגיע למצב שלא ירגיש בודד בעולם אפילו לרגע אחד, אז ידע נאמנה שהגיע להכרה אמיתית שיש בורא לעולם. כל זמן שתוקפים אותו רגשות בדידות, ואפילו לעתים רחוקות, בהכרח שמדרגה זו עדיין לא נקנתה אצלו בשלמות. אולם אי אפשר לקנות מדרגה זו בשלמות, אלא על האדם לקרב עצמו ככל שניתן למדרגה זו.

כדי להגיע להכרה הזאת נדרשת עבודה של שנים. ואין הכוונה שעובדים במשך שנים בלי להרגיש מאומה. ודאי שכשעובדים ישנה התקדמות ועוד התקדמות, אבל השאיפה צריכה להיות להגיע למצב של "עם לבדד ישכון", למדרגת "ויותר יעקב לבדו".

הקב"ה יעזור לכל יחיד ויחיד שיזכה להכיר את מקור הבדידות, להכיר במתנה שנותן הקב"ה לכל יחיד ויחיד בנפשו, עד שנזכה כולנו להיות דבוקים בבורא ולהגיע במהרה ל"ונשגב ה' לבדו ביום ההוא".

- [\[בלבבי משכן אבנה - ח"ב 1\]](#)

Source: <http://bilvavi.net/shiur> בלבבי-ב-010-בירורמהותצורתהחייםעםהקבה

Links

[1] <http://bilvavi.net/bilvavi.beis>